

سوالات درس هشتم منطق دهم

سوالات صحیح، غلط:

صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را تعیین کنید:

- (۱) شرط اول برای نتیجه گیری از یک قیاس، تکرار حد وسط به معنای لفظی و معنایی آن است.
- (۲) در ارتباط میان دو قضیه در یک استدلال وقتی حد وسط در مقدمه اول موضوع و در مقدمه دوم محمول باشد شکل سوم نامیده می شود.
- (۳) پس از حذف حد وسط، موضوع نتیجه از مقدمه دوم و محمول آن از مقدمه اول به دست می آید.
- (۴) در شرایط معتبر بودن قیاس، اگر حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی داشته باشد اشکالی ندارد.
- (۵) در قضیه شخصیه موجهه، علامت موضوع مثبت و علامت محمول منفی است.
- (۶) علامت موضوع و محمول در قضیه محصوره موجهه کلی، به ترتیب منفی و مثبت است.
- (۷) وقتی حد وسط در مقدمه اول و دوم موضوع باشد شکل سوم نامیده می شود.
- (۸) داشتن دو شرط از سه شرط معتبر بودن قیاس برای نتیجه گیری کافی است.
- (۹) در بررسی اعتبار یک قیاس حتما باید بدانیم آن قیاس شکل چندم است.
- (۱۰) در شرایط معتبر بودن قیاس حد وسط لازم است که در دو مقدمه علامت مثبت داشته باشد.

سوالات جای خالی:

جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید :

- (۱) اگر حد وسط در مقدمه اول و در مقدمه دوم باشد قیاس شکل اول است.
- (۲) در صورتی که حد وسط در قیاس تکرار نشود دچار مغالطه شده ایم.
- (۳) در قضیه سالبه جزیی مصادیق موضوع و مصادیق محمول مورد نظر گوینده است.
- (۴) در قضیه شخصیه سالبه علامت موضوع و علامت محمول است.
- (۵) در شرایط معتبر بودن قیاس، هر دو مقدمه نباشند.

۶) در استدلال رز دوست من است - رز گل است - دوست من گل است. مغالطه بکار رفته است.

۷) علامت موضوع و محمول در قضیه محصوره سالبه جزئی، به ترتیب و است.

۸) قیاس اقترانی به دو قسم و تقسیم می شود.

۹) قضیه هر فنجانی شکستنی است - هر شکستنی تیز است - هر فنجانی تیز است. معتبر نیست چون

۱۰) علامت موضوع و محمول در قضیه محصوره موجه جزئی به ترتیب و است.

سوالات چهارگزینه ای :

گزینه مناسب را انتخاب کنید :

۱) به ترتیب بگویید که علامت موضوع در قضیه «مشهد شهر زیارتی است» و علامت محمول در قضیه «بعضی فلاسکها استیل هستند» کدام است.

الف) مثبت- منفی ب) مثبت- مثبت ج) منفی- مثبت د) منفی- منفی

۲) در قیاس هر درختی جاندار است . بعضی موجودات درخت نیستند. بعضی جاندارها موجود نیستند.

معتبر نیست زیرا

الف) شکل چهارم- علامت محمول (موجود) در نتیجه مثبت است ولی در مقدمه دوم علامت منفی دارد.

ب) شکل اول - هر دو مقدمه سالبه است.

ج) شکل دوم - هر دو مقدمه سالبه است.

د) شکل سوم - علامت محمول (موجود) در نتیجه مثبت است ولی در مقدمه دوم علامت منفی دارد.

۳) شکیبا دخترم است . شکیبا هم معنی صبور است . دخترم هم معنی صبور است

الف) نامعتبر - عدم تکرار حد وسط - اشتراک معنی

ب) معتبر - دارای شرایط سه گانه اعتبار

ج) معتبر - دارای شرایط سه گانه اعتبار و اشتراک معنی

د) معتبر - عدم تکرار حد وسط، اشتراک لفظ

۴) همه مارها خزنده هستند . همه کرمها خزنده هستند. همه مارها کرم هستند.

الف) شکل دوم - نامعتبر چون هر دو مقدمه سالبه است.

ب) شکل سوم- معتبر چون در نتیجه علامت موضوع مثبت است و در مقدمه اول هم مثبت.

ج) شکل دوم - نامعتبر چون حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

د) شکل سوم- نامعتبر چون حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی دارد.

۵) هیچ کتابی نانوشته نیست. هیچ نانوشته ای مرئی نیست . هیچ کتابی مرئی نیست.

الف) شکل اول - هر دو مقدمه سالبه است.

ب) شکل چهارم - حد وسط در دو مقدمه علامت منفی دارد.

ج) شکل دوم- حد وسط در دو مقدمه علامت منفی دارد.

د) شکل سوم- هر دو مقدمه سالبه است.

سوالات تشخیصی :

در هر یک از قیاس های زیر تعیین کنید:

اولا شکل چندم است ؟

ثانیا معتبر است یا نامعتبر؟

ثالثا در صورت نامعتبر بودن دلیل آن چیست؟

- (۱) هر کبوتری پرنده است. هر کبوتری دانه خوار است. هر پرنده ای دانه خوار است.
- (۲) هر پرنده ای حیوان است. هر اسبی حیوان است. هر پرنده ای اسب است.
- (۳) بعضی کتابها مفید نیستند. هر کتابی خواندنی است. بعضی مفیدها خواندنی هستند.
- (۴) هر زنی انسان است. هر مادری زن است. بعضی انسانها مادر هستند.
- (۵) بعضی مردم مودب هستند. هر مودبی دانا است. بعضی مردم دانا نیستند.
- (۶) بعضی انسانها باهوش نیستند. هر نویسنده ای انسان است. بعضی باهوشها نویسنده نیستند.
- (۷) هر هددهی پرنده است. بعضی هددها رنگارنگ نیستند. بعضی پرنده ها رنگارنگ نیستند.
- (۸) هیچ پیامبری گناهکار نیست. هر پیامبری موحّد است. هیچ گناهکاری موحّد نیست.
- (۹) بعضی درختان کاج هستند. بعضی کاجها بلند هستند. بعضی درختان بلند هستند.
- (۱۰) بعضی پرهیزگاران عالم هستند. هیچ کافری پرهیزگار نیست. بعضی عالم ها کافر نیستند.
- (۱۱) بعضی موبایلها سامسونگ هستند. هیچ موبایلی بی برنامه نیست. بعضی سامسونگ ها بی برنامه نیستند.
- (۱۲) هیچ مربعی سه ضلعی نیست. هر مثلثی سه ضلعی است. هیچ مربعی مثلث نیست.
- (۱۳) بعضی حیوانها انسان نیستند. هیچ گلی انسان نیست. بعضی حیوانها گل نیستند.
- (۱۴) بعضی مدادها نوک تیز هستند. هیچ نوک تیزی بی خطر نیست. هیچ مدادی بی خطر نیست.

گروه فلسفه و منطق، منطقه ۲ شهر تهران